

Examenul de bacalaureat național 2014
Proba E. c) – 2 iulie 2014
Istorie

Varianta 1

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Într-o vreme [...] când conștiința națională făcea progrese, revenirea pământurilor în scaunele de domnie din Moldova și Țara Românească a fost percepută, mai ales în perspectiva desfășurărilor ulterioare, ca începutul «renașterii naționale». [...]

Mica boierime, fiind blocată în afirmarea ei [...] de marii boieri, revendică o participare mai importantă în conducerea statului. [...] Obiectivele ei și-au găsit expresia în proiectul de constituție zisă a «Cărvunărilor» [...] care în textul ei formula fără echivoc «principiul constituțional: domnia legilor», în înțelesul că autoritatea domnului era limitată și subordonată organismului reprezentativ - Sfatul obștesc. «Constituția Cărvunărilor» cuprindea un șir de principii și drepturi, precum respectul proprietății, egalitatea în fața legilor, libertatea persoanei etc. [...] Aceste principii nu erau aplicate însă consecvent, pentru că, în problema esențială - cea a puterii - mica boierime se arăta preocupată exclusiv de a-și asigura un cuvânt decisiv în Sfatul obștesc. «Constituția Cărvunărilor» a fost violent combătută de marea boierime și ea a rămas un simplu proiect. Victoria [marii boierimi] a fost asigurată și de înțelegerea turco-rusă fixată prin Convenția de la Akkerman [...]. Acordul confirma restabilirea domniilor pămâtenesc, stabilirea alegerea domnilor de divan și fixa durata domniei la șapte ani; rolul Rusiei era consolidat [...].”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

B. „În Moldova și Țara Românească, intelectualii au căutat să desființeze protectoratul Rusiei și să restabilească echilibrul istoric cu Imperiul Otoman, în timp ce în Transilvania, în [...] Banat [...] și în Bucovina, ei și-au propus să unească toți românii într-un singur stat autonom. S-a analizat chiar ideea unirii tuturor românilor de o parte și de cealaltă a Carpaților, pe baza puternicelor legături etnice, lingvistice și culturale dintre aceștia. Dar astfel de gânduri erau efemere, căci ipotezele [...] contraveneau realităților politice, în special pragmatismului Rusiei și Austriei. [...] În ciuda admirației nutrite față de Apus, pașoptiștii nu erau niște gânditori abstracți, care se străduiau să impună poporului instituții fără legătură cu experiența istorică națională. [...]

Aspirațiile generației de la 1848 și-au găsit expresia practică în nemulțumirea generală, a tuturor claselor sociale din Principate, față de condițiile politico-economice existente. Mulți boieri nu erau de acord cu metodele autoritare folosite de domni [...], clasa mijlocie [...] protesta împotriva taxelor mari [...], țărani erau hotărâți să lupte pentru desființarea îndatoririlor tot mai mari de clacă și obligații față de moșieri.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți proiectul politic precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa **B**. **2 puncte**
3. Menționați două spații istorice precizate atât în sursa **A**, cât și în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că toate categoriile sociale sunt nemulțumite de situația politico-economică. **3 puncte**
5. Scrieți, din sursa **A**, două informații care se află într-o relație cauză-efect, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni desfășurate de România în contextul „crizei orientale”. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două măsuri de politică internă adoptate în statul român modern, în primul deceniu după constituirea acestuia. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Primul Război Mondial este evenimentul care anunță schimbarea hărții politice a continentului european. [...] Atenția lumii politice se concentrează asupra războiului izbucnit în Europa și a atitudinii României. Un Consiliu de Coroană este convocat, la 21 iulie/3 august 1914 la Sinaia. [...] La fel ca Italia, România își declară neutralitatea (cu excepția Regelui Carol I și a lui P.P.Carp, toți ceilalți 18 participanți au optat pentru această soluție). [...]

Neutralitatea nu putea fi, și de fapt nici n-a fost, decât o perioadă de pregătire de război. [...] Asemenea Italiei și Bulgariei, România devine obiectul presiunilor celor două tabere beligerante. Cum români se găseau și în Rusia, nu numai în Austro-Ungaria, diplomațiile ambelor părți au ce oferi. Puterile Centrale promit Basarabia, un statut special pentru românii transilvăneni [...], promit chiar și Bucovina. Antanta promite toate teritoriile locuite de români în Austro-Ungaria. Purtătorii de cuvânt ai beligeranților sunt Rusia și, de cealaltă parte, Germania. Aceasta din urmă își pune multe speranțe în regele Carol I [...]. Dar la 27 septembrie/10 octombrie 1914 regele Carol I moare, după o domnie de 48 de ani. [...] Urmaș la domnie vine Ferdinand I, nepotul lui Carol I. [...] Cu schimbarea la domnie nu se schimbă și atitudinea politică externă. Neutralitatea este reconfirmată. Doar că Puterile Centrale pierd în România un potențial aliat, iar Antanta poate spera, cu mai mult temei, că România va lua armele de partea sa. [...]

Opinia publică din țară, animată de Liga pentru unitatea politică a tuturor românilor [...], de Acțiunea Națională și Federația Unionistă, de o presă extrem de activă și neobosită, de numeroasele demonstrații [...] de discursurile unor oameni politici și ale unor intelectuali (Nicolae Filipescu, Take Ionescu, Octavian Goga, refugiat din Transilvania, Nicolae Iorga, Nicolae Titulescu ș.a.), se pronunța foarte categoric pro-Transilvania.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un rege al României precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați, pe baza sursei date, o informație referitoare la Consiliul de Coroană. **2 puncte**
3. Menționați cele două mari alianțe la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două caracteristici ale opiniei publice din România. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la atitudinea taberelor beligerante față de România, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia România se implică în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XX-lea. (Se punctează **prezentarea** unui fapt istoric relevant și **utilizarea conectorilor** care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre rolul spațiului românesc în relațiile internaționale din secolele al XIV-lea – al XVIII-lea, având în vedere:

- menționarea a două conflicte militare desfășurate în spațiul românesc în secolul al XIV-lea;
- precizarea unei cauze a implicării spațiului românesc în diplomația secolului al XIV-lea;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la conflictele militare desfășurate în spațiul românesc în secolul al XV-lea;
- menționarea a două acțiuni diplomatice referitoare la spațiul românesc din secolul al XV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la consecințele implicării spațiului românesc în relațiile internaționale din secolele al XVI-lea – al XVIII-lea asupra unei instituții centrale și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, **elaborarea argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.